

Michal Flegl

České korunovační klenoty

Pod tímto názvem vyšla pozoruhodná knížka Andreje Šumbery s výstižným podtitulem - Jedinečná cesta za detaily nejvzácnějšího pokladu. Vychází z průzkumu klenotů v letech 1998 a 2003. Její přínos k dosavadní literatuře o korunovačních klenotech je jednoznačný. Za pomoci moderních fotoaparátů a mikroskopů se soustřeďuje k postižení detailů zlatnické práce i struktury drahokamů, v klenotech použitých. Výsledky průzkumu shrnuje nejen knížka s bohatou fotografickou dokumentací spolu s výstižným textem, ale také přiložený interaktivně zpracovaný CD-ROM. Ten obsahuje více než 600 fotografií s podrobnými popisy a odbornými statěmi.

Středem pozornosti je pochopitelně Svatováclavská koruna. Detailní fotografie umožňují vidět jednotlivosti, které při celkovém pohledu nelze pozorovat. Tento přístup je k prospěchu věci zachován i při sledování dalších artefaktů korunovačního pokladu. Ukazuje se, že k výzdobě koruny bylo použito drahokamů staršího původu, než je koruna sama. Ta pochází z roku 1346 a byla upravena ještě za doby Karlovy roku 1372. Přitom safírová kamej byzantského původu s vrytým motivem Ukřižovaného Krista pochází ze 7. století. Ještě starší jsou safíry původem z Cejlonu. Rovněž obrovský safír, největší kámen na koruně, dokazuje svým zpracováním starší využití. To se týká i dalších drahých kamenů, u nichž lze usuzovat, že byly původně připevněny k jinému předmětu, snad k pochvě meče nebo kovové čelence.

Autor A. Šumbera věnuje po zásluze pozornost použitým technologiím. Tak např. detailní fotografie safíru na levé straně koruny zachycuje vrt, provedený po tisíciletí známým způsobem - pomocí rotujícího bambusového stébla, kterým se současně vsypávalo brusivo. Obdobným způsobem jsou dokumentovány detaily dalších součástí korunovačního pokladu, včetně jejich datování. Pojednáno je tak o korunovačním kříži, královském jablku a žezlu, korunovačním rouchu a svatováclavském meči. Pokud jde o meč, pak "nedávno provedený technologický průzkum meče přinesl nové překvapení: čepel je zřejmě raně středověká (z 10. nejvýš 11. století) a meč tedy skutečně mohl patřit sv. Václavovi". Stejně jako přilba a kroužková košile, uložené v chrámovém pokladu.

K Svatováclavské koruně je možno dodat, že podle korunovačního řádu Karla IV. byla trvale uložena na lebce sv. Václava. Novému panovníkovi byla odtud pouze propůjčována k obřadu korunovace. Podle názorů některých badatelů využil Karel IV. pro novou korunu části původní koruny Přemyslovců. Knižka Andreje Šumbery je nepochybně přínosem pro další poznání korunovačních klenotů a obohacením znalostí o technologiích použitých při jejich vytváření. Podrobná a objevná fotografická dokumentace je pak skutečně jedinečnou příležitostí k jejich detailnímu poznání.

Publikace je díky autorovi volně přístupná na stránkách <http://korunovacni-klenoty.cz/> s touto milou pozvánkou:

Vážení milovníci české historie, otevíráte knihu o Českých korunovačních klenotech. Tyto vzácné doklady lidského umu, jdoucího historií po celá tisíciletí, jsou dokumentovány a představeny s použitím technologií starých pouhých několik let; ještě nedávno by takováto podrobná prohlídka představených drahocenností nebyla technicky možná. Vždy mi bylo líto, že krása zlatnických technik a drahokamů naší nejvýznamnější movité památky není adekvátním způsobem přiblížena širší veřejnosti. Bohatá fotodokumentace byla pořizena v letech 1998 a 2003 při detailním průzkumu klenotů, kterého jsem měl tu čest se zúčastnit. Vzhledem ke specifickému zornému úhlu nadšeného obdivovatele, restaurátora a fotografa jsem se rozhodl vydat knihu samostatně, vlastním nákladem, a zpřístupnit ji všem na výše uvedené adrese webových stránek. V tištěné podobě knihu doplňuje unikátní interaktivní CD-ROM, který obsahuje více než 600 unikátních fotografií a podrobné doprovodné texty o jednotlivých součástech korunovačního souboru a jejich historii.

Andrej Šumbera, autor